

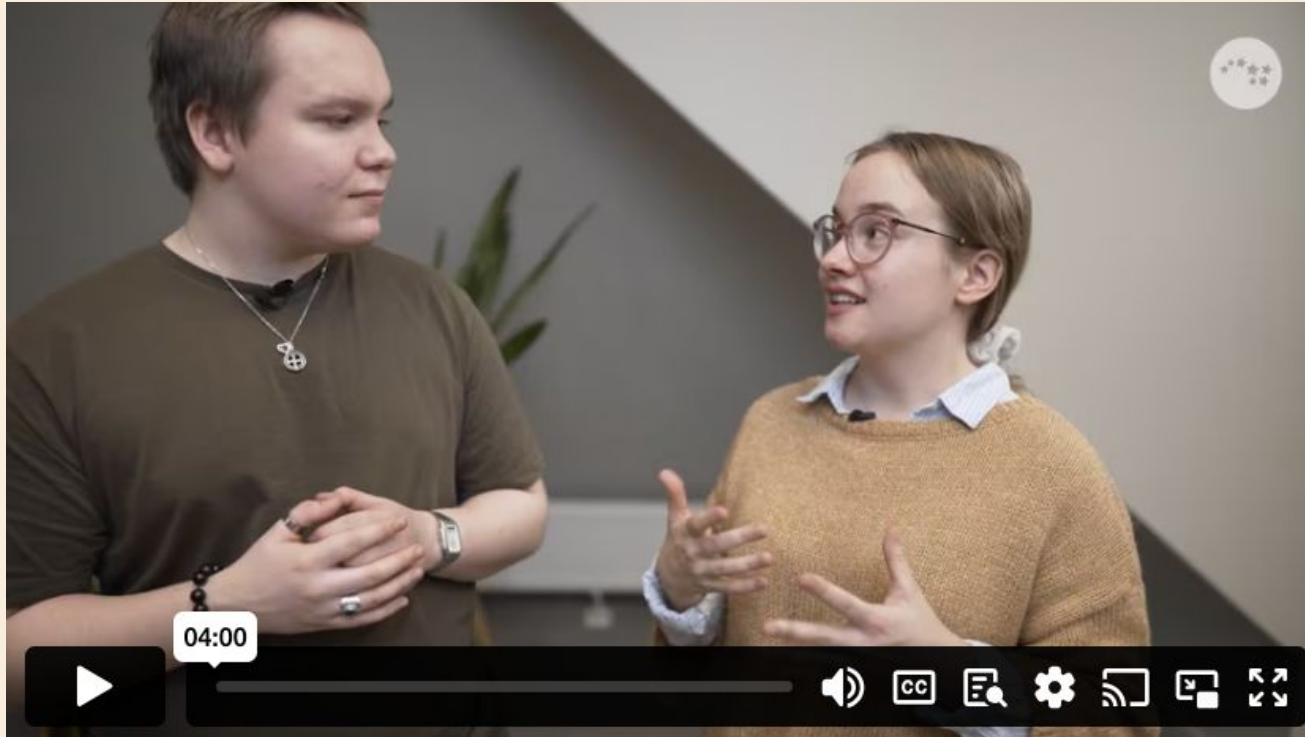
Kirjoitustaito

Kirjoitustaidon vastaus ja sen arviointi

Laukaan lukio
Äidinkielen ja kirjallisuuden kertauskurssi
Kesä 2024
Petra Behm

Virittäytyminen: keskustelu videon pohjalta

Kirjoitustaidon kokeessa...

kirjoitetaan yksi kantaottava tai pohtiva teksti aineistoja hyödyntäen.

- Kokeella on aina jokin teema.
 - Teemaan liittyen tarjolla on 5–7 aihevaihtoehtoa.
 - Tekstinsä aiheen rajauksesta päättää kokelas itse.
 - Tarjolla on useita eri aineistoja, joista täytyy käyttää vähintään kahta.
 - Aineistot ovat autenttisia asia- tai muita mediatekstejä sekä kaunokirjallisia tai muita fiktiivisiä tekstejä.
-
- Kokelas kirjoittaa yhden yhtenäisen tekstin valitsemiaan aineistoja ja omia näkemyksiään ja kokemuksiaan hyödyntäen.
 - Tekstin täytyy noudattaa yleiskielen normeja ja siihen tulee valita tehtävänantoon, tekstin tavoitteeseen ja tekstilajiin sopiva tyyli
 - Vastauksen sopiva pituus on 6 000 merkkiä.

Kokeiden teemojen tarkastelua

Kirjoitustaidon kokeen teemoja

Onnellisuus (kevät 2024)
Vesi (syksy 2023)
Tulevaisuus (kevät 2023)
Taide (syksy 2022)
Kielet ja kielitaito (kevät 2022)
Lukeminen ja lukutaito (syksy 2021)

Keskustelkaa teemoista

- Mitä ajatuksia teemoista herää ensimmäisenä?
- Mitkä teemoista vaikuttavat helpoilta, mitkä kiinnostavilta ja mitkä vaikeilta? Miksi?

Kertaa kirjoitustaidon ja lukutaidon kokeen erot!

Särmä 10, luku 3: Lukutaidon ja kirjoitustaidon kokeen erot -taulukko

Lukutaidon ja kirjoitustaidon kokeen erot

Lukutaidon koe

- Kokeen tarkoituksena on selvittää, kuinka hyvä on opiskelijan lukutaito.
- Kokeessa arvioidaan etenkin kriittistä ja kulttuurista lukutaitoa.
- Arvioinnissa painottuvat kokonaiskuva opiskelijan lukutaidosta sekä vastauksen sisältö. Arvioitiin vaikuttaa myös vastauksen ymmärrettävyyttä.
- Kokeen enimmäispistemäärä on 60 pistettä.

Mitä kokeessa arvioidaan?

- Opiskelija vastaa kahteen tehtävään, joista toisessa pitää tutkia asia- ja mediatekstejä ja toisessa kaunokirjallisia ja muita fiktivisiä tekstejä.
- Vastauksen sopiva merkkimäärä kerrotaan kussakin tehtävässä. Vastauksen sopiva pituus on yleensä 2 000-4 500 merkkiä.
- Vastauksen pitää olla yhtenäinen teksti, ellei erikseen pyydetä luettelua.
- Vastausta ei otiskoida.

Millaisia aineistot ovat?

- Jokaisessa tehtävässä on vähintään yksi aineisto, jota opiskelijan pitää tutkia annetusta näkökulmasta.
- Aineistot ovat autenttisia asia- ja mediatekstejä sekä kaunokirjallisia ja muita fiktivisiä tekstejä.

Miten aineistoihin viitataan?

- Vastauksen alussa on tyylikästä viitata aineistoon mainitsemalla tiivistä muutama keskeinen perustieto.
- Myöhemmin aineistoon voi viitata tekstilajin nimellä tai tekijän sukunimellä, jos haluaa korostaa tekijää.

Kirjoitustaidon koe

- Kokeen tarkoituksena on selvittää, kuinka hyvä on opiskelijan kirjoitustaito.
- Kokeessa arvioidaan kirjallista ilmaisukykyä, asiakokonaisuuksien hallintaa sekä taitoa kirjoittaa aineistojen avulla laaja ja yhtenäinen teksti, joka noudattaa yleiskielen normeja.
- Arvioinnissa painottuvat kokonaiskuva opiskelijan kirjoitustaidosta, tekstin rakenne sekä kieli ja tyyli.
- Kokeen enimmäispistemäärä on 60 pistettä.

- Opiskelija kirjoittaa yhden pohdinnan tai kantaa ottavan tekstin aineistojen avulla.
- Kokeessa on yksi teema ja 5-7 aihevaihtoehtoa, joista opiskelija valitsee yhden.
- Aihe pitää rajata itse.
- Vastauksessa opiskelijan pitää hyödyntää omia tietojensa ja näkemyksiään sekä vähintään kahta aineistoa.
- Vastauksen sopiva pituus on noin 6 000 merkkiä.
- Vastaus pitää otiskoida.

- Kokeessa on 6-8 aineistoa, joista opiskelija valitsee vähintään kaksi.
- Aineistot ovat autenttisia asia- ja mediatekstejä sekä kaunokirjallisia ja muita fiktivisiä tekstejä.

- Ensimmäisessä viittauksessa pitää kertoa tarkasti aineiston lähdetiedot. Myöhemmin aineistoon voi viitata tekstilajin nimellä tai tekijän sukunimellä.
- Vastaus tulee kirjoittaa siten, että lukija ymmärtää sen, vaikka ei tuntsikaan aineistoja.

Kirjoitustaidon kokeessa arvioidaan...

1

Kokonaiskuvaa
kirjoitustaidosta

2

Näkökulma-, sisältö, ja
aineistovalintoja

3

Taitoa käyttää
aineistoja

4

Tekstin rakennetta

5

Kieltä ja tyyliä

Millainen on hyvä kirjoitustaidon vastaus?

- Selkeä ja hyvin perusteltu näkökulma.
- Kokonaisuus on hallittu.
- Tekstissä on omaa ajattelua ja luovuutta.
- Osuvat, näkökulmaa tukevat aineistovalinnat (aineistot on myös ymmärretty)
- Aineistoviittaukset ovat luonteivia ja selkeitä ja kirjoittajan oma ääni erottuu.
- Tekstin rakenne on hallittu ja johdonmukainen – tekstiä on helppo lukea.
- Jaksotus ja sidosteisuus toimivat.
- Aloitus ja lopetus toimivat.
- Yleiskielen normit ovat hyvin hallussa.
- Sanasto on monipuolista.
- Tekstin tyyli on harkittu tekstilajin mukaan.

Esimerkki hyvästä kirjoitustaidon vastauksesta

Särmä 10, luku 4

Kirjoitustaidon kokeen arviointikriteerit

Kokonaiskuva kirjoitustaidosta	
60 p. Erinomainen	Kirjoittaja hallitsee erinomaisesti laajan ja yhtenäisen tekstin rakentamisen ja käyttää yleiskieltä sujuvasti.
50 p. Erittäin hyvä	Kirjoittaja hallitsee erittäin hyvin laajan ja yhtenäisen tekstin rakentamisen, kirjoitetun yleiskielen ja vivahteikkaan ilmaisun.
40 p. Hyvä	Kirjoittaja hallitsee hyvin laajan ja yhtenäisen tekstin rakentamisen, kirjoitetun yleiskielen normit ja ilmaisee ajatuksensa selkeästi.
30 p. Tyydyttävä	Kirjoittaja rakentaa tyydyttävän yhtenäisen tekstin ja hallitsee kohtuullisesti kirjoitetun yleiskielen normit ja tekstilajiin sopivan ilmaisun.
20 p. Välttävä	Teksti osoittaa välttävää tekstin rakentamisen taitoa. Kirjoitetussa yleiskielessä ja ilmaisussa on puutteita.
10 p. Heikko	Teksti osoittaa heikkoa tekstin rakentamisen taitoa. Kirjoittaja hallitsee kirjoitetun yleiskielen ja ajatusten ilmaisun juuri ja juuri ymmärrettävästi.
0 p. Riittämätön	Tekstin rakentaminen on riittämätöntä, samoin yleiskielen hallinta ja ajatusten ilmaisu.

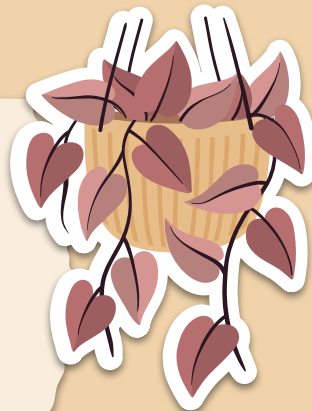
Tutustu Pedanetista löytyviin arviointikriteereihin.

Pareittain:

- Lukekaa kirjoitustaidon mallivastaukset 1 ja 2.
- Toinen arvioi vastausta 1 ja toinen vastausta 2.
- Vertailkaa vastauksia.
- Tarkempi tehtävänanto löytyy Pedanetista. Tehkää vertaulustanne yhteiset muistiinpanot ja tallentakaa ne palautuskansioon.

Pientä pilkunviilausta

Tee pilkkutesti Kotimaisten
kielten keskuksen sivuilla.

Yhdyssanatreeniä

Tee yhdyssanatesti Kotimaisten
kielten keskuksen sivuilla.

